

ร่างพระราชบัญญัตินิรโทษกรรมประชาชน พ.ศ.
(นางสาวพูนสุข พูนสุขเจริญ กับผู้มีสิทธิเลือกตั้ง จำนวน 36,723 คน เป็นผู้เสนอ)

☐ เป็นร่างการเงิน

☒ ไม่เป็นร่างการเงิน

ข้อมูลประกอบการพิจารณา

ร่างพระราชบัญญัตินี้มีหลักการให้มีกฎหมายว่าด้วยนิรโทษกรรมประชาชนในคดีการเมือง โดยที่ความขัดแย้งทางการเมืองของประเทศไทยดำเนินมาอย่างต่อเนื่องและยาวนาน หากนับจากความขัดแย้งภายหลังการบังคับใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับ พ.ศ. ๒๕๔๐ มีการชุมนุมและแสดงออกทางการเมืองจนนำไปสู่การดำเนินคดีกับผู้ชุมนุมและประชาชนหลายพันคน ความขัดแย้งยังก่อให้เกิดการเปลี่ยนผ่านอำนาจโดยไม่สงบจากการรัฐประหาร สร้างความเสียหายต่อระบบนิติรัฐและประชาธิปไตย ในขณะที่เจ้าหน้าที่รัฐหรือผู้ถือครองอำนาจรัฐไม่ต้องรับผิดชอบใด ๆ ประชาชนกลับถูกดำเนินคดีมาโดยตลอด เนื่องในโอกาสที่ประเทศกลับมาสู่การเลือกตั้งและรัฐบาลมีที่มาจากประชาชนสมควรปลดปล่อยคดีความทางการเมืองเพื่อโอกาสในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งที่ยืดเยื้อมาอย่างยาวนาน เป็นการคืนความยุติธรรมแก่ประชาชน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ร่างพระราชบัญญัตินี้กำหนดให้นิรโทษกรรมแก่การกระทำความผิดที่เกิดขึ้นตั้งแต่วันที่ 19 กันยายน 2549 จนถึงวันที่พระราชบัญญัติมีผลใช้บังคับ โดยมีคณะกรรมการนิรโทษกรรมประชาชนเป็นผู้วินิจฉัยการกระทำของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการชุมนุมทางการเมืองหรือการแสดงออกทางการเมืองที่สมควรได้รับการนิรโทษกรรม เว้นแต่คดีตามร่างมาตรา 5 ซึ่งได้รับการนิรโทษกรรมโดยคณะกรรมการไม่ต้องพิจารณาวินิจฉัย ดังนี้

1. คดีความผิดตามประกาศและคำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติหรือคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ
2. คดีพลเรือนที่ถูกดำเนินคดีในศาลทหารตามประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ 37/2557 และฉบับที่ 38/2557
3. คดีตามฐานความผิดในมาตรา 112 แห่งประมวลกฎหมายอาญา
4. คดีตามฐานความผิดในพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548
5. คดีตามฐานความผิดในพระราชบัญญัติออกเสียงประชามติร่างรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2559
6. คดีตามฐานความผิดที่เกี่ยวข้องกับคดีข้างต้น

ทั้งนี้ การกระทำของบรรดาเจ้าหน้าที่รัฐที่เกี่ยวข้องในเหตุการณ์ชุมนุมประท้วงหรือการสลายการชุมนุมที่เกินสมควรกว่าเหตุ หรือเป็นความผิดตามมาตรา 113 แห่งประมวลกฎหมายอาญาไม่ได้รับนิรโทษกรรม และหากการกระทำของบุคคลที่ได้รับนิรโทษกรรมตามพระราชบัญญัตินี้สร้างความเสียหายแก่บุคคลซึ่งไม่ใช่องค์กรหรือหน่วยงานของรัฐ ผู้เสียหายนั้นยังคงมีสิทธิในการเรียกร้องค่าเสียหายทางแพ่งจากผู้กระทำ

อนึ่ง โดยที่คำวินิจฉัยและประกาศของคณะกรรมการไม่อยู่ภายใต้บังคับของกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง การโต้แย้งคำวินิจฉัยและประกาศดังกล่าวจึงต้องฟ้องคดีต่อศาลยุติธรรมซึ่งมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีทั้งปวงที่ไม่อยู่ในอำนาจของศาลอื่นตามมาตรา 194 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

ผู้ที่เกี่ยวข้อง

1. ผู้ที่เกี่ยวข้องโดยตรง

- 1.1 สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
- 1.2 สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี

2. ผู้ที่เกี่ยวข้องโดยอ้อม

- 2.1 สำนักงานอัยการสูงสุด
- 2.2 สำนักงานศาลยุติธรรม
- 2.3 สำนักงานศาลปกครอง
- 2.4 สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
- 2.5 สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
- 2.6 สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจแห่งชาติ
- 2.7 สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม
- 2.8 กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ
- 2.9 กรมราชทัณฑ์
- 2.10 กรมองค์การระหว่างประเทศ
- 2.11 สถาบันพระปกเกล้า
- 2.12 สถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย (องค์การมหาชน)
- 2.13 สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (ทีดีอาร์ไอ)
- 2.14 สถาบันสิทธิมนุษยชนและสันติศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล
- 2.15 ศูนย์ศึกษาสันติภาพและความขัดแย้ง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- 2.16 ศูนย์ความรู้นโยบายสาธารณะเพื่อการเปลี่ยนแปลง

3. ผู้ที่เกี่ยวข้องทั่วไป

- ประชาชน

ประเด็นเพื่อรับฟังความคิดเห็น

1. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ให้มีการนิรโทษกรรมผู้กระทำความผิดที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการชุมนุมทางการเมืองหรือการแสดงออกทางการเมืองตั้งแต่วันที่ 19 กันยายน 2549 จนถึงปัจจุบัน โดยให้การกระทำนั้นไม่มีความผิดอีกต่อไป และให้ผู้กระทำการนั้นพ้นจากการเป็นผู้กระทำความผิดและความรับผิดชอบโดยสิ้นเชิง

2. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ให้มี “คณะกรรมการนิรโทษกรรมประชาชน” เป็นผู้พิจารณาวินิจฉัยการกระทำที่สมควรได้รับการนิรโทษกรรม และเห็นด้วยหรือไม่กับองค์ประกอบ หน้าที่และอำนาจ และระยะเวลาดำเนินงานของคณะกรรมการนี้

3. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ให้มีการนิรโทษกรรมผู้กระทำความผิดตามฐานความผิดในร่างมาตรา 5 โดยที่คณะกรรมการไม่ต้องพิจารณา

4. ท่านเห็นด้วยหรือไม่กับการไม่นิรโทษกรรมให้แก่เจ้าหน้าที่รัฐที่เกี่ยวข้องในเหตุการณ์ชุมนุมประท้วงหรือการสลายการชุมนุมที่ได้กระทำไปเกินกว่าเหตุ หรือเป็นความผิดตามมาตรา 113 แห่งประมวลกฎหมายอาญา

5. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ให้บุคคลที่อาจเข้าข่ายได้รับการนิรโทษกรรม หรือสามี ภริยา ผู้บุพการี ผู้สืบสันดาน ผู้ซึ่งอยู่กินกันฉันสามีภริยาซึ่งมิได้จดทะเบียนสมรส ผู้อุปการะและผู้อยู่ในอุปการะของบุคคลดังกล่าว มีสิทธิยื่นคำร้องเสนอให้คณะกรรมการพิจารณาวินิจฉัย

6. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติดำเนินการลบทะเบียนประวัติอาชญากรรมของผู้ที่ได้รับการนิรโทษกรรมตามร่างพระราชบัญญัตินี้ โดยไม่ต้องมีการร้องขอจากบุคคลที่เกี่ยวข้อง

7. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ให้บุคคลซึ่งไม่ใช่องค์กรหรือหน่วยงานของรัฐยังคงมีสิทธิเรียกร้องค่าเสียหายทางแพ่งจากการกระทำของผู้ที่ได้รับการนิรโทษกรรมตามร่างพระราชบัญญัตินี้ได้

8. ท่านเห็นว่าการนิรโทษกรรมตามร่างพระราชบัญญัตินี้จะช่วยแก้ปัญหาความขัดแย้งทางการเมืองได้หรือไม่ เพียงใด

9. ข้อคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะอื่น ๆ (ถ้ามี)
